

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy senátu JUDr. Petra Průchy, a soudců Mgr. Jany Brothánkové a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **P. P.,** zastoupen Mgr. Dagmar Beníkovou, advokátkou se sídlem Legionářská 3, Olomouc, proti žalovanému: **Krajský úřad Olomouckého kraje,** se sídlem Jeremenkova 40a, Olomouc, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 30. 6. 2014, č. j. KUOK 62260/2014, ve věci přestupku, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, ze dne 29. 1. 2016, č. j. 60 A 7/2014 – 23,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobci na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 4.114 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám Mgr. Dagmar Beníkové, advokátky se sídlem Legionářská 3, Olomouc.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností brojí žalovaný (dále též „stěžovatel“) proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci, ze dne 29. 1. 2016, č. j. 60 A 7/2014 – 23, jímž bylo k podané žalobě zrušeno jeho v záhlaví označené rozhodnutí a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení. Napadeným rozhodnutím žalovaný zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí Magistrátu města Olomouce, odboru agendy řidičů a motorových vozidel, ze dne 10. 4. 2014, č. j. SMOl/078912/2014/OARMV/PNL/Wei, kterým byl žalobce uznán vinným z přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích podle § 125c odst. 1 písm. h) zákona č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů.

V podané žalobě žalobce namítal, že je napadené rozhodnutí nezákonné, neboť mu bylo doručeno až dne 4. 8. 2014, přestože již dne 23. 7. 2014 došlo k zániku odpovědnosti za přestupek z důvodu uplynutí zákonné jednoroční lhůty k projednání přestupku. Doručováno mu přitom bylo, podle jeho názoru nesprávně, na jeho novou úřední adresu, tj. T. 249, B. u P. Žalobce sice v průběhu řízení změnil svoji úřední adresu, když si po rozvodu manželství změnil adresu trvalého pobytu z adresy V. 154, B. u P. (kde žije jeho bývalá manželka) na adresu T. 249, B. u P. (kde žije jeho matka), avšak doručování nadále požadoval na adresu původní. Žalovaný však bez racionálního důvodu a zcela nepředvídatelně zaslal žalobci napadené rozhodnutí na novou úřední adresu, tj. T. 249, B. u P., kde si žalobce vyzvedl zásilku teprve dne 4. 8. 2014 v souvislosti s návštěvou své matky. V místě evidovaného trvalého bydliště se žalobce nezdržoval, neboť v období od 1. 7. 2014 do 3. 8. 2014 vykonával sezónní práci pomocného kuchaře v penzionu Stonožka v Ludvíkově, okres Bruntál. Žalovaný dovozoval právní moc napadeného rozhodnutí dle tzv. fikce doručení na adresu trvalého pobytu žalobce dnem 13. 7. 2014, což žalobce označil za nesprávné.

V napadeném rozsudku krajský soud uvedl, že z výpisu z technologického centra Ministerstva vnitra České republiky soud zjistil, že žalobce měl od 26. 5. 2004 do 23. 10. 2013 evidován trvalý pobyt na adrese V. 154, B. u P. Dne 7. 10. 2013 nabyl právní moci rozsudek, jímž bylo rozvedeno manželství žalobce. Od 23. 10. 2013 má žalobce evidován trvalý pobyt na adrese T. 249, B. u P. Dále krajský soud z obsahu správního spisu zjistil, že zahrnuje celou řadu podání, v nichž žalobce označuje jako svou adresu V. 154, B. u P. Žalobce adresu V. 154, B. u P. uváděl jako adresu, z níž se správním orgánem komunikuje, soustavně a bezvýjimečně v průběhu celého správního řízení před správními orgány obou stupňů, a to jak v době, kde se jednalo současně o adresu jeho trvalého pobytu (do 23. 10. 2013), tak i poté, co byla jeho adresou trvalého pobytu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel adresa T. 249, B. u P. Současně z obsahu spisu pro krajský soud vyplynulo, že i správní orgán I. stupně žalobci vždy doručoval písemnosti na adresu V. 154, B. u P., a to i po datu 23. 10. 2013. Obsahem spisu přitom není žádné podání žalobce, v němž by sám uváděl jako adresu pro doručování T. 249, B. u P., ani žádná zmínka o tom, že by kdy správní orgán I. stupně učinil pokus doručení písemnosti žalobci na adresu jinou. Dále krajský soud z obsahu spisu zjistil, že i v posledním podání, které žalobce činil vůči správnímu orgánu I. stupně, jímž bylo doplnění odvolání dne 23. 5. 2014, tj. podání učiněné dokonce již v odvolacím řízení, žalobce označil jako adresu, z níž podání činí, V. 154, B. u P. Krajský soud uzavřel, že za tohoto stavu věci neměl žalovaný žádný důvod doručovat následně vydané rozhodnutí na adresu T. 249, B. u P., neboť adresa pro doručování zvolená účastníkem má před adresou aktuálního trvalého pobytu evidovanou v informačním systému veřejné správy dle § 19 odst. 3 a § 20 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“) při výběru adresy pro doručení písemnosti správním orgánem přednost.

V podané kasační stížnosti a jejím doplnění stěžovatel nesouhlasí se závěry krajského soudu, a namítá, že krajský soud nesprávně interpretoval § 19 odst. 3 a § 37 správního řádu. Podle názoru stěžovatele byl nepřípadný i argumentační odkaz krajského soudu na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2010, č. j. 8 As 65/2009 - 111, neboť v tam posuzovaném případě se jednalo o opačnou situaci, kdy správní orgán doručoval na adresu původního trvalého bydliště, neboť účastník správnímu orgánu změnu

trvalého bydliště nesdělil a na původní adrese si písemnost převzal. V nynějším případě je podle stěžovatele situace diametrálně opačná. Stěžovatel poukazuje na komentářovou literaturu, podle níž je sdělení adresy pro doručování nebo elektronické adresy podáním podle § 37 správního řádu a musí být učiněno předepsaným způsobem. Proto podle stěžovatele nelze tuto adresu implicitně dovozovat z údajů uvedených na obálce, případně z toho, že si účastník řízení písemnosti na konkrétní adrese přebírá. Žalobci podle stěžovatele nic nebránilo, aby i přes změnu trvalého bydliště zažádal v souladu s § 37 správního řádu o doručování na původní adresu, a nikoliv spoléhat na to, že správní orgán z něčeho dovodí jeho záměr. V daném případě je podle stěžovatele zřejmé, že žalobce jednal zcela cíleně, neboť v případě doručování na původní adresu by mohl namítat porušení § 19 odst. 2 správního řádu (nedoručování na adresu trvalého pobytu), a v případě doručování na adresu trvalého pobytu by mohl namítat pochybení s odkazem na údajně určenou adresu pro doručování na základě přebírání písemností a její uvádění na písemnostech zasílaných správnímu orgánu, což se stalo v tomto případě. Stěžovatel je toho názoru, že krajský soud interpretoval § 19 odst. 3 a § 37 správního řádu extenzivním způsobem, který je možný jen ve výjimečných případech Pokud zákon stanovuje explicitně obsah a způsob podání, nelze jej podle názoru stěžovatele rozšiřovat. Z adresy uvedené na písemnosti zaslané správnímu orgánu nelze bez dalšího dovozovat splnění podmínek uvedených ustanovení. Za daného stavu věci nebyl projev účastníka řízení, aby byly písemnosti zasílány na jím jednoznačně určenou adresu pro doručování, jednoznačný a jeho vůle nebyla nepochybně vyjádřena. Podle stěžovatele krajský soud nesprávně interpretoval § 19 odst. 3 a § 37 správního řádu a proto závěrem kasační stížnosti stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a věc vrátil krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalobce podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém, se ztotožňuje se závěry napadeného rozsudku a navrhuje, aby kasační stížnost byla v plném rozsahu zamítnuta, a aby byl žalovaný zavázán k náhradě nákladů řízení.

Nejvyšší správní soud nejprve zkoumal formální náležitosti kasační stížnosti, přičemž zjistil, že je podána osobou oprávněnou a je proti označenému rozsudku přípustná za podmínek ustanovení § 102 a § 104 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“).

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek krajského soudu i řízení, jež jeho vydání předcházelo, v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., neshledal přitom vady, k nimž by musel podle § 109 odst. 3 s. ř. s. přihlédnout z úřední povinnosti; vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil ve své kasační stížnosti, dospěl k závěru, že kasační stížnost **n e n í důvodná.**

Rozhodující spornou otázkou v předmětné věci je, zda žalovaný postupoval nesprávně či správně, když své rozhodnutí doručoval na aktuálně evidovanou úřední adresu trvalého pobytu žalobce, a to přes skutečnost, že po celou dobu řízení žalobce uváděl pouze jedinou adresu, jmenovitě adresu V. 154, B. u P., což byla adresa jeho trvalého pobytu v době, kdy bylo v předmětné věci správní řízení zahájeno, a na kteréžto adrese si žalobce také všechny předchozí písemnosti přebíral.

Doručování písemností v řízení o přestupcích se, s ohledem na to, že zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, s výjimkou pravidla při doručování veřejnou vyhláškou, doručování neupravuje, řídí, za použití § 51 citovaného zákona, správním řádem.

Doručování písemností fyzickým osobám upravuje § 20 správního řádu, přičemž posuzované věci se týká především věta první jeho odst. 1. V tomto ustanovení se výslovně uvádí: *Fyzické osobě se písemnost doručuje na adresu pro doručování (§ 19 odst. 3), na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, na kterou jí mají být doručovány písemnosti[17a], na adresu jejího trvalého pobytu, ve věcech podnikání do místa podnikání, nebo při doručování prostřednictvím veřejné datové sítě na její elektronickou adresu; fyzické osobě lze však doručit, kdekoli bude zastižena.*

Z uvedeného je zřejmé, že citované ustanovení platí především pro doručování poštovní přepravou, tj. doručování prostřednictvím provozovatele poštovních služeb, což je i nyní posuzovaný případ. Při volbě příslušné adresy z daných možností musí být nepochybně respektováno, v jakém pořadí toto ustanovení v úvahu přicházející adresy uvádí. A to bez ohledu na skutečnost, kde daná osoba bydlí, či se jinak zdržuje, neboť fyzické osobě lze doručit kdekoliv, kde ji lze zastihnout. Podle dikce citovaného ustanovení platí, že přednostně má být doručováno na adresu pro doručování, tj. na takovou adresu, kterou jako adresu pro doručování daná fyzická osoba správnímu orgánu sdělí. Pokud daná fyzická osoba správnímu orgánu takovou adresu, resp. žádnou adresu, neuvede, potom platí, že má být doručováno na adresu evidovanou v informačním systému evidence obyvatel, jako adresu pro doručování písemností, opět za předpokladu, že ji má občan v takové evidenci uvedenu. Není-li tomu tak, teprve poté, a to jako v pořadí až třetí možnost, přichází v úvahu doručování na adresu trvalého pobytu fyzické osoby, či ve věcech podnikání do místa podnikání.

„Adresu pro doručování“ blíže upravuje § 19 odst. 3 správního řádu. Toto ustanovení zní: *Nevylučuje-li to zákon nebo povaha věci, na požádání účastníka řízení správní orgán doručuje na adresu pro doručování nebo elektronickou adresu,[16] kterou mu účastník řízení sdělí, zejména může-li to přispět k urychlení řízení; taková adresa může být sdělena i pro řízení, která mohou být u téhož správního orgánu zahájena v budoucnu.* Tato, či takováto, adresa má s ohledem na výše citované ustanovení § 20 odst. 1 správního řádu přednost před jinými možnými adresami. V praxi přesto mohou přirozeně nastávat i sporné případy, které převážně řeší až správně soudní judikatura.

Na to poukázal i krajský soud v nyní posuzované věci, když na podporu svého právního názoru připomenul rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 7. 2010, č. j. 8 As 65/2009 - 111. S touto podpůrnou argumentací se však stěžovatel neztotožnil a označil ji za nepřípadnou. S tím ale Nejvyšší správní soud nemůže souhlasit, byť jak uvádí stěžovatel se v tam dané věci jednalo o opačný případ v doručování. Právní názor formulovaný v odkazovaném rozsudku zní: *Z § 19 odst. 3 správního řádu z roku 2004 vyplývá, že lze ve správním řízení doručovat též na adresu, kterou si účastník řízení zvolí.* ***Taková volba vyplývá i implicitně z toho, že ve svých podáních opakovaně uvádí totožnou adresu pobytu.*** *Pokud poté, kdy byl před vydáním rozhodnutí poučen, že důkazní řízení je ukončeno, změní adresu trvalého bydliště, nemůže se dovolávat neúčinnosti doručení, pokud*

tuto změnu neoznámil správnímu orgánu a pokud z poštovní dodejky vyplývá, že zásilka byla na „původní" adresu doručena. Nejvyšší správní soud je nyní toho názoru, že citovaný právní závěr neplatí jen pro případy, kdy správní orgán doručuje na adresu původního trvalého bydliště, neboť účastník správnímu orgánu změnu trvalého bydliště nesdělil (jak namítá stěžovatel), ale i pro případy právě opačné, kdy bez výslovného oznámení změny doručovací adresy správní orgán doručuje na adresu odlišnou od dané (tj. dosavadní) doručovací adresy. Právní názor uvedený v odkazovaném rozsudku má nepochybně zobecňující platnost, a to mj. i s ohledem na to, že § 19 správního řádu je „společným ustanovením o doručování ve správním řízení".

Proto se Nejvyšší správní soud ztotožňuje s krajským soudem v tom, že „za sdělení adresy pro doručování přitom nelze považovat pouze podání, v němž účastník řízení výslovně uvede „moje adresa pro doručování je...", či „žádám o doručování zásilek na adresu...", nýbrž jakékoli podání, z jehož obsahu lze projev vůle účastníka v tomto směru seznat. Plně proto postačuje, pokud jde o adresu, kterou účastník uvádí v záhlaví či zápatí svých podání, která správnímu orgánu zasílá. I tak totiž účastník dává zcela zjevně najevo správnímu orgánu, jaká je jeho adresa, z níž se správním orgánem komunikuje."

To lze nepřímo podpořit i další judikaturou Nejvyššího správního soudu, a to např. rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 2. 2012, č. j. 3 Ads 131/2011 - 44, v něž se sice soud zabýval věcně odlišným případem, jmenovitě případem dávky pomoci v hmotné nouzi, nicméně se principiálně vyjádřil i k tomu, „jak oznámenou adresu" lze považovat za adresu pro doručování. Výslovně je zde uvedeno: *Pokud žadatel uvede ve formuláři žádosti o přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi jako adresu pro zaslání dávky jinou adresu než adresu trvalého pobytu, je třeba tuto adresu chápat jako adresu pro doručování v řízení o přiznání dávky pomoci v hmotné nouzi (§ 19 odst. 3, § 20 odst. 1 správního řádu z roku 2004), neuvede-li žadatel jinak. Následkem marného uplynutí úložní doby u písemnosti doručované na takovou adresu tedy nastávají důsledky fikce doručení (§ 24 odst. 1 správního řádu z roku 2004).*

Přiznáme-li tomuto právnímu názoru opět zobecňující potenciál (a to je judikaturou také primárně sledováno), potom je zřejmé, že na v § 19 odst. 3 správního řádu uváděné „požádání", nelze klást striktní formální požadavky, a že ne vždy musí být takové „požádání" učiněno přesně v intencích § 37 správního řádu. Rozhodující je podle Nejvyššího správního řádu materiální či obsahové vyhodnocení projevu vůle účastníka, z něhož lze dovodit, na jakou adresu chce („žádá"), aby mu bylo doručováno.

Za situace, kdy v nyní posuzované věci z obsahu spisu vyplývá, že ve všech podáních, a to včetně posledního podání, které žalobce činil vůči správnímu orgánu I. stupně již v odvolacím řízení, kdy se jednalo o doplnění odvolání dne 23. 5. 2014 (tedy více než půl roku po datu 23. 10. 2013, k němuž došlo u žalobce ke změně úřední adresy trvalého pobytu), žalobce uvedl jako adresu, z níž podání činí, V. 154, B. u P., Nejvyšší správní soud souhlasí s právním závěrem krajského soudu v napadeném rozsudku, že žalovaný neměl žádný důvod následně vydané rozhodnutí o odvolání doručovat žalobci na jeho nově či aktuálně evidovanou úřední adresu jeho trvalého pobytu.

Žalovaný doručoval v posuzované věci svoje rozhodnutí na nesprávnou adresu, doručování tak bylo v rozporu se zákonem, a nemohlo se tak jednat o doručení řádné. Nejvyšší správní soud tak zcela souhlasí s krajským soudem v tom, že napadené rozhodnutí dne 13. 7. 2014, který je vyznačen jako den nabytí právní moci, ve skutečnosti právní moci nenabylo. Stejně tak souhlasí s krajským soudem i v tom, že pokud v posuzované věci uplynula lhůta k projednání přestupku ve smyslu § 20 odst. 1 zákona o přestupcích, dne 23. 7. 2014, a z obsahu správního spisu přitom nevyplývá, že by byl žalobce s obsahem zaslaného rozhodnutí žalovaného obeznámen přede dnem 23. 7. 2014 jiným způsobem, nelze než vycházet z tvrzení žalobce o tom, že se s napadeným rozhodnutím seznámil teprve dne 4. 8. 2014, tj. po uplynutí zákonné prekluzivní lhůty.

Nejvyšší správní soud ještě poznamenává, že stěžovatelovu námitku, či úvahu, o účelovosti postupu žalobce, který by podle stěžovatele mohl *v případě doručování na původní adresu namítat porušení § 19 odst. 2 správního řádu (nedoručování na adresu trvalého pobytu), a v případě doručování na adresu trvalého pobytu by mohl namítat pochybení s odkazem na údajně určenou adresu pro doručování na základě přebírání písemností a její uvádění na písemnostech zasílaných správnímu orgánu, což se stalo v tomto případě,* považuje za neprokazatelnou kalkulaci, nehledě k tomu, že § 19 odst. 2 správního řádu o doručování či nedoručování na adresu trvalého pobytu vůbec nehovoří.

Po přezkoumání kasačních námitek stěžovatele Nejvyšší správní soud uzavírá, že krajský soud při posuzování předmětné věci nepochybil a rozhodl věcně správně a také v souladu se zákonem. Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud ve smyslu § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s ustanovením § 120 s. ř. s. tak, že v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšný žalobce má právo vůči žalovanému na náhradu nákladů řízení. Náklady žalobce tvoří náklady za zastupování advokátkou, stanovené dle vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů, a to odměna za zastupování ve výši 3.100 Kč za provedený úkon právní služby dle § 11 odst. 1 písm. d) advokátního tarifu (sepis vyjádření ke kasační stížnosti), ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5 advokátního tarifu, dále náhrada hotových výdajů za provedený úkon ve výši 300 Kč, dle § 13 odst. 3 advokátního tarifu, vše se zvýšením o DPH ve výši 714 Kč (tj. 21 % z částky 3.400 Kč), neboť zástupkyně žalobce je plátcem uvedené daně. K zaplacení náhrady nákladů řízení o kasační stížnosti soud stanovil lhůtu 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. června 2016

JUDr. Petr Průcha
předseda senátu